

Trondheim KrF

Kommuneprogram

2023 – 2027

Vedtatt på årsmøte 27.2.2023

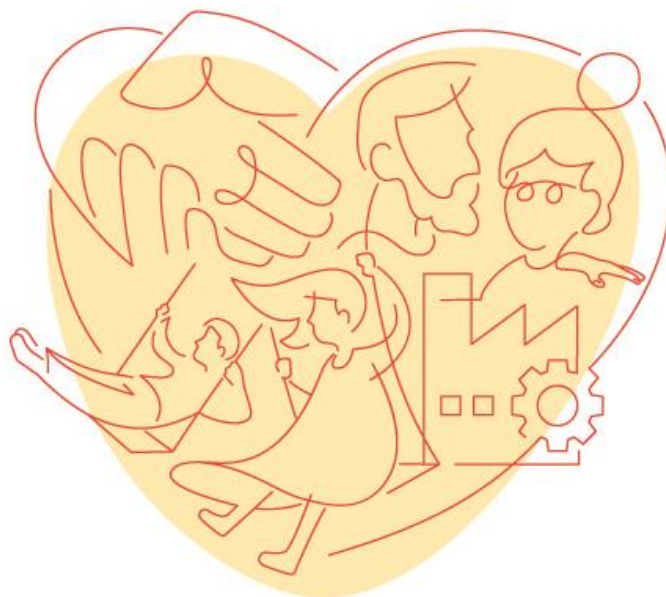

Innhold

Hva er Trondheim KrF?.....	3
Trygg oppvekst	4
Helse og velferd.....	7
Klima, by og næringsliv.....	9
Kirke, idrett, kultur og frivillighet	12

Hva er Trondheim KrF?

Trondheim KrF er et kristendemokratisk sentrumsparti og har som mål å skape et godt samfunn for det enkelte mennesket. Vår politikk er forankret i den kristne kulturarven, grunnleggende menneskerettigheter, nestekjærligheten og forvalteransvaret. Trosfrihet er grunnleggende i den kristendemokratiske ideologien, og politikken skal derfor aldri blande seg inn i menneskers personlige trosforhold. KrF løfter frem familiens uunnværlige rolle i samfunnet og menneskets ukrenkelige verdi uavhengig av egne forutsetninger. Beslutninger bør alltid tas på det laveste hensiktsmessige nivå; slik at det danner grunnlag for en politikk som stadig vil finne nye relevante løsninger for et samfunn med i konstant endring.

Trygg oppvekst

Gjennom barnehage og skole har kommunen et stort ansvar for barns utvikling og læring. I tråd med kommunens oppvekststrategi SteinSaksPapir vil KrF bygge sterke barnefellesskap, med samarbeid mellom barnehage og skole, hjemmene og nærmiljøet. I Trondheimsskolen finner vi et mangfold av unike barn, som alle fortjener å bli møtt med omsorg, respekt og utfordringer, der alle blir sett og oppmuntret til å nå sitt potensial.

KrF vil redusere omfanget av rapportering og kontroll, og har tillit til at de ansattes fagkunnskap og erfaring brukes til barnas beste. Våre dyktige ansatte må få mer tid sammen med barna, og mindre tid på å skrive rapporter. Vi vil legge til rette for heltidsstillinger og vil bekjempe uønsket deltid.

Trondheim KrF vil:

- tilby foreldreaktiv tilvenning i barnehagene, der foreldre deltar fem dager ved barnehagestart
- øke grunnbemanningen i barnehagene, med mål om at bemanningsnormen skal innfris gjennom hele dagen
- sikre et mangfoldig og kvalitetssterkt barnehagetilbud som ivaretar ideelle barnehager
- omgjøre førsteklassen til førskoleklasse med mer lek, i tråd med de opprinnelige målsettingene for seksårsreformen
- benytte flere alternative læringsarenaer utenfor skolen, slik at alle elever kan oppleve mestring og motiveres til læring
- gi større rom for praktisk-estetiske fag, og bedre opplæring i Mat og helse i samarbeid med matkultursentrene
- gradvis innføre gratis skolemat med start i barneskolen
- innføre fysisk aktivitet som en naturlig del av hver skoledag fra 1. til 10ende trinn

- styrke svømmeundervisningen for å øke andelen som blir svømmedyktige fra ca. 55 til 80 % (5. trinn)
- innføre en skoleordning der alle elever på ungdomsskolen får lengre praksisperioder med yrkesopplæring i ungdomsskolen for å sikre sammenheng mellom teori og praksis, og slik ta vare på motivasjon og opplevelsen av mening gjennom skoleløpet.
- gjøre informativt rusforebyggende arbeid til en aktiv og vesentlig del av det
- tverrfaglige temaet «Folkehelse og livsmestring» i ungdomsskolen for å ivareta de unge sin fysiske og psykiske helse
- legge til rette for aktiviteter som kan styrke elevenes opplevelse av å mestre utfordringer og slik styrke deres psykiske robusthet
- sørge for et flerfaglig og tverretatlig samarbeid for risikoutsatt ungdom sikre tilstrekkelige ressurser til alle elever med særskilte behov
- styrke laget rundt alle elever med bl.a. flere miljøarbeidere
- oppfylle Helsedirektoratets måltall og ansette flere helsesykepleiere, inkludert flere mannlige helsesykepleiere.
- ha nulltoleranse for vold, mobbing og seksuell trakassering i skolen og et målrettet og holdningsskapende arbeid på alle trinn
- forhindre mobbing, deling av bilder og video og redusere faren for overgrep gjennom styrket opplæring i nettvett
- sikre at friskolene kan gi ønsket valgfrihet for elever og foreldre
- styrke Familievernkontoret, helsestasjonene og ideelle aktørers arbeid med samlivskurs og foreldreveiledning
- etablere en mest mulig bilfri sone rundt skolene, slik at flest mulig barn kan gå og sykle trygt til skolen
- opprette 800 flere elevplasser ved kulturskolen og utvide samarbeidet med barneskolene om integrert kulturskoleundervisning
- at kulturskolen skal tilby bedre familie- og søskenmoderasjonsordninger for familier med lav inntekt
- sikre egnede lokaler for kulturskoleundervisning og de ansatte i alle bydeler
- sikre at barnetrygden ikke regnes som inntekt når sosialhjelp utmåles

- styrke barnevernet og sikre full barnevernsdekning, også for de som trenger det etter fylte 18 år
- styrke forebyggende barnevern og gi ansatte i barnehage/skole/fritid tilgang til egnet samtale- og analyseverktøy for å kunne avdekke og varsle om bekymringer knyttet til barn
- rekruttere flere fosterforeldre og beredskapshjem med bl.a. bedre betingelser bedre skolering og oppfølging av fosterfamilier, samt å introdusere en forpliktende oppfølgingsplan
- ta i bruk ressurspersoner med flerkulturell erfaring, kunnskap og kompetanse som mentorer i barnevernet

Helse og velferd

I løpet av livets faser har vi behov for ulike helse- og velferdstjenester, og da må samfunnet stille opp for enkeltmennesket. Tjenestene skal utføres slik at den enkelte opplever trygghet, mestring og verdighet. KrF vil sørge for et allsidig bo- og aktivitetstilbud som er tilpasset den enkeltes behov. KrF vil påvirke utviklingen av helsetjenesten slik at den til enhver tid er rettet mot å fremme helse, forebygge og bidra til å løse befolkningens helseproblemer. Ensomhet er en vår tids største utfordringer i et folkehelseperspektiv. Isolasjon og brutte relasjoner fører til en reduksjon i både livskvalitet og dårligere fysisk og psykisk helse. KrF vil forsterke samarbeidet med frivillige og ideelle organisasjoner innenfor helse og velferdssektoren.

Trondheim KrF vil:

- gjennomføre opptrappingsplanen for eldreomsorgen (Eldreplanen), med flere sykehjemsplasser og økt grunnbemanning, flere yrkesgrupper og bedre kvalitet på tjenestene.
- sørge for at minst 25% av tjenestetilbudet innen helse og velferd drives av ideelle aktører. Dette oppnås ved å blant annet inngå flere langsiktige samarbeidsavtaler med ideelle virksomheter.
- ansette flere sykepleiere og vernepleiere, samt sørge for at vi beholder de ansatte vi har. Det skal fortsatt utlyses hele stillinger, lønnsnivået må være konkurransedyktig ift. helseforetakene og kvelds- og nattillegget må styrkes.
- styrke ordningen med omsorgsstønnad og pårørendestøtte.
- videreføre at alle sykehjem i Trondheim er sertifisert som Livsgledesykehjem
- sørge for god faglig hjelp, samtaler og omsorg i livets slutfase og sikre at ingen skal dø alene
- legge til rette for etiske refleksjoner blant de ansatte
- prioritere tidlig innsats og økt trygghet for pårørende og tjenestemottakere, blant annet ved å ta i bruk hverdagsrehabilitering og ny velferdsteknologi.
- øke tilskuddet til Amatheia-kontoret i Trondheim
- sikre at tilreisende, tiggere og papirløse innvandrere får tilstrekkelig helsehjelp

- sørge for at studenter og ungdom har tilgang til gode lavterskeltilbud innenfor både fysisk og psykisk helse
- sørge for flere fleksible boligløsninger for personer med behov for tilrettelagt bolig og hjelpe flere til å kjøpe egen bolig
- arbeide for at boligkøen for utviklingshemmede er kraftig redusert innen 2025
- sikre at innvandrere får tilstrekkelig språkopplæring og tilbud om tilrettelagt arbeid
- gjennomføre et kompetanseløft i mindre bruk av tvang og makt for alle ansatte, også de som går i mindre stillinger (helg)
- sørge for gode og varierte dagtilbud tilpasset den enkeltes behov
- gi tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner som arbeider med helsefremmende arbeid og kultur, styrking av folkehelse og bekjempelse av ensomhet
- sørge for finansiering av kommunal musikkterapeut og demenskor
- styrke ideelle organisasjoner som driver med rusrelatert behandling, oppfølging og forebyggende og holdningsskapende arbeid
- bedre avlastnings- og hjelpetilbudet til familier ved kronisk sykdom og andre med vedvarende hjelpebehov
- sørge for at Trondheim har en god BPA-ordning som sikrer at funksjonshemmede kan delta i samfunnet
- innføre strengere krav til å få skjenkebevilling og salgsbevilling, og begrense skjenketiden til kl 01.00
- sørge for at det gjennomføres hyppige kontroller av skjenke- og salgsstedene
- jobbe for flere rusfrie arrangementer for barn, unge og studenter og bevare de rusfrie sonene i samfunnet
- jobbe for at Trondheim kommune innfører en nullvisjon mot selvmord
- sikre god faglig kompetanse som er tilgjengelig ute på gata i møte med rusmiddelavhengige
- sørge for at rusmiddelavhengige får et godt helsetilbud

Klima, by og næringsliv

Klimautfordringen er vår generasjons viktigste utfordring. Kunnskapsmiljøene i Trondheim, med NTNU i spissen, bidrar til at vi også globalt kan oppnå klimamålene. For å oppnå disse målene kreves det holdningsendringer hos hver enkelt innbygger, familie og lokalsamfunn om å bidra til at utslippene går ned.

For å minske transportbehovet, er det nødvendig at sentrale offentlige tjenester og hverdagsfunksjoner er lett tilgjengelig i bydelene og lokalsamfunnene; slik at andelen som velger å sykle eller gå kan økes.

Med en by i kontinuerlig utvikling må vi tilrettelegge for nye næringsareal; hvor vi opprettholder prinsippet om rett virksomhet på rett sted.

Byområder i endring og byutviklingen må i størst mulig grad skje gjennom fortetting helst langs gode kollektivåre; slik at friluftsområdene i marka, dyrket og dyrkbar mark vernes i strengere grad.

Trondheim KrF vil:

- sørge for at Trondheim bidrar til reduksjon av klimagassutslippene i tråd med nasjonale og lokale mål.
- fortsette arbeidet med energieffektivisering i kommunale bygg
- investere i solceller og lokal energiproduksjon på offentlige bygg der det er mulig
- at alle nye kommunale biler skal være elbiler eller andre lavutslippsbiler
- fortsette miljøsertifiseringen Grønt flagg på kommunens enheter
- at større mengder av avfallet går til gjenvinning
- stille strengere krav til gjenbruk i kommunale innkjøp f.eks. gjenbruk av interiør og møbler
- se på muligheten for samarbeid med lokalt næringsliv om lokale sirkulære kretsløp for varer og materialer

- styrke Midtbyen som bysentrum med flere boliger, arbeidsplasser og kulturelt mangfold
- at nye boliger tilpasses familier, heller enn *hyblifisering*
- Begrense utvidelser og nyetableringer av kjøpesentre utenfor Midtbyen

- videreutvikle Torvet som det naturlige midtpunktet i byen gjennom flere arrangement på området
  - vil stille krav til utbyggere i arealplaner om hvilke typer næringsaktivitet på gateplan kan benyttes til, for å stimulere tilstrømning av folk i eks. Midtbyen
  - sørge for at Trondheim er et naturlig valg for nyetablering av små- og mellomstore bedrifter
  - sørge for at godkjente lærebedrifter prioriteres i offentlige anbudsrunder
  - arbeide for et tettere samarbeid mellom kommunen og Ungt entreprenørskap
-
- arbeide for et miljøvennlig og fremtidsrettet flytogtilbud på Trønderbanen
  - legge til rette for at utbyggingen på Nyhavna styrker kultur-, miljø- og innovasjonsbyen Trondheim
  - styrke Trondheim som studentby med flere studieplasser, flere studentboliger og et godt velferdstilbud
  - forbedre kollektivtilbudet slik at denne er et reelt alternativ til privatbil
  - at det prioriteres å bygge et bedre gang- og sykkelveinett og trygge skoleveier gjennom Miljøpakken
  - sørge for at budsjettet til veivedlikehold både i fylkeskommunen og kommunen økes slik at en får rehabilitert blant annet Kongens gate
-
- videreføre universitetskommunesatsingen, og forbedre kommunens tjenester gjennom samarbeid med NTNU
  - videreutvikle et tettere samarbeid med byens næringsliv om praksis- og arbeidsplasser for mennesker som står utenfor arbeidslivet
-
- stoppe ny boligbygging innenfor markagrensen og på verdifullt landbruksareal
  - tilrettelegge for variert jordbruksproduksjon i kommunen
  - sørge for at ny kommuneplan vedtas med en grønn strek rundt den viktigste dyrkamarka
  - at faglige råd vektlegges tyngre i saker om biologisk mangfold og bevaring av naturtyper

- øke ressursene til vedlikehold og videre etablering av turveier og løyper i marka og nærmiljøet
- bidra slik at det blir gode lekeplasser og grøntområder i nærmiljøene

Kirke, idrett, kultur og frivillighet

Det moderne Norge er formet av en sterk kristen kulturarv, samtidig som samfunnet i dag preges av et stadig større tros- og livssynsmangfold. Tro, religiøs praksis og tradisjoner har stor betydning for enkeltmennesker, og utgjør en samfunnsskapende kraft. Kristelig Folkeparti vil bygge et livssynsåpent samfunn med rom for menneskers tro, beskytte den enkeltes tros- og livssynsfrihet, og respektere de ulike tros- og livssynssamfunnenes egenart og rett til selvbestemmelse.

Tiåret vi er inne i skal lede frem til feiringen «Norge i tusen år», markeringen av nasjonsbyggingen som fulgte i kjølvannet av slaget på Stiklestad i 1030 og påfølgende helgenkåring av Olav den Hellige. Viktige milepæler er 1000-års-feiringen av kristenretten på Moster og 750-års-feiringen av Magnus Lagabøtes landslov på Frostatinget, begge i 2024. Nidarosdomen og Trondheim vil stå sentralt i denne feiringen.

Trondheim er «Europas frivillighetshovedstad» i 2023. Juryen fremhevet spesielt det store frivillige engasjementet og det offentliges anerkjennelse av de viktige frivillige bidragene til samfunnet. KrF vil styrke denne linjen, slik at de frivillige organisasjonene kan utvikle seg på sine egne premisser og være mest mulig frie fra politisk styring. Det sivile samfunnet har lagt grunnlaget for at Norge har blitt et av verdens beste land å bo i. Sivilsamfunnet må forbli fritt og gis gode vekstvilkår, for å styrke sosialt fellesskap, mangfold og maktbalanse i det norske samfunnet. KrF vil fortsette satsingen på Trondheim som kultur- og idrettsby, der små og store idrettsarrangement og kulturfestivaler fyller en viktig rolle. Trondheim KrF vil spesielt arbeide for at alle barn og unge får mulighet til å delta på kulturarrangement, drive med idrett og delta i samfunnslivet.

Trondheim KrF vil:

- At bevilgningene til kirkelig fellesråd sikres på nivå med de andre storbyene i Norge
- Ønsker å legge til rette for støtteordninger som kan gi tilskudd til kirker og frimenigheter som driver veldedig og samfunnsnyttig arbeid
- Vil opprette et fond på 5 millioner for at frimenighetene i kommunen skal kunne søke støtte til utredning, prosjektering, vedlikehold, oppgradering, nybygg eller utvidelse av bygningsmasse.

- Videreutvikle Trondheim som et nasjonalt kirkelig tyngdepunkt frem mot 1000-årsjubileet i 2030.
- Sikre støtte til Kirkelig dialogsenter
- Fortsette arbeidet med å tiltrekke store idretts- og kulturarrangement til byen. En vil primært jobbe for arrangementer som benytter eksisterende anlegg. KrF vil søke et «trepartssamarbeid» mellom kommune, idrett/kultur og næringsliv
- Realisere Bydelsbasseng Øst
- Videreføre Vassfjellet skisenter som kommunens sentrale alpinsenter og fortsatt si nei til ny Gråkallen vinterpark
- Videreføre gratis hall- og baneleie til barne- og ungdomsidrett og kulturaktiviteter
- Innføre fritidskort for barn og unge (6-18 år), slik at alle har mulighet til å delta på organiserte fritidsaktiviteter (idrett, speider, musikk, etc.). Kortet skal være på 2000 kr/år
- Videreføre dagens bibliotektilbud med meråpne bibliotek
- Sikre at kommunale idrettsanlegg forblir en frisone fra rus og doping